

Documenten over het eenheidsfront

Door de [Internationale Arbeidersassociatie](#)

- Oorspronkelijke titel: onbekend
- Verschenen: 1934
- Bron: [Grondslagen. Anarcho-syndicalistisch Tijdschrift 1934-1935. Jaargang 3-4](#), Anarchistische Uitgaven, Amsterdam 1978, Jaargang III, pag. 107-113
- Vertaling: onbekend
- Digitalisering: Tommy Ryan

In alle landen is de discussie over de tactiek van het eenheidsfront aan de orde van den dag. Door het toetreden van Sovjet-Rusland tot de Volkenbond en de vriendschappelijke betrekkingen met het imperialistische Frankrijk, die meer en meer het karakter aannemen van een militair verbond, is de quaestie van het eenheidsfront, en zelfs van samensmelting der socialistische en communistische organisaties in Frankrijk in een geheel nieuw stadium getreden. Terwijl tusschen de beide politieke partijen een eenheidsfront is tot stand gekomen, dat tot nu toe echter tot geen enkel practisch resultaat in de strijd tegen het fascisme heeft geleid, zijn de twee vakcentrales, de reformistische CGT en de communistische CGTU op weg om zich te vereenigen. Practisch zal deze vereeniging hierop neer komen, dat de communistische vakorganisaties, wier aanhang van jaar tot jaar geringer werd, zich weer bij de CNT zouden aansluiten. Daar de basis voor deze vereeniging de onafhankelijkheid van de vakbeweging van de politieke partij is en door de numerieke meerderheid der CGT ook de reformistische leiding ten volle gehandhaafd blijft, beteekent dit zoowel de liquidatie van de communistische vakvereenigingspolitiek als de liquidatie van de Roode Vakvereenigings-Internationale (RVI).

Op het laatst gehouden Congres van de CGTSR de fransche sectie der IAA, op 1, 2 en 3 nov. 1934 te Parijs, werd met algemeene stemmen besloten de CGTSR voort te zetten en zich niet bij de CGT aan te sluiten om de eenvoudige reden, dat deze vakcentrale geen enkele waarborg biedt voor de klassenstrijd, zooals het revolutionaire syndicalisme die verstaat en voor de doeleinden die het zich stelt. Ook tegenover het eenheidsfront stelde het Congres zijn houding vast.

De tweede, hier onder afgedrukte, resolutie over het eenheidsfront werd aangenomen op de Conferentie van de Federatie van russische anarcho-communisten van de Verenigde Staten en Canada, te Chicago, 2 en 3 Sept. 1934.

Documenten over het eenheidsfront

I. Resolutie der CGTSR betreffende de eenheid van organisatie, de eenheid van actie en het eenheidsfront

Het Vde congres van de CGTSR verklaart, dat het revolutionaire Syndicalisme, dat in Frankrijk wordt vertegenwoordigd door onze Centrale en internationaal door de IAA, tot taak heeft, zich nadrukkelijker dan ooit te stellen tegenover alle politieke partijen; vrijheid van gedachte, van

propaganda en voor het voeren van actie op te eischen; zijn leer van klassenstrijd en directe actie te stellen tegenover de methode van samenwerking en verbroedering met het Kapitalisme, in welken vorm ook, en de regeeringen, welke ook.

Constaateert, dat de bevrijding der arbeiders slechts kan worden verkregen door de Sociale Revolutie, die het werk zal zijn van de arbeidersmassa's gezamenlijk, als klasse, in het tijdperk van den beslissenden strijd, dat alle krachten van het kapitalisme tegenover hen zal brengen. De maatschappelijke omwenteling, die het gevolg en het uitvloeisel zal zijn van de revolutionaire actie der massa's, zal het werk zijn:

1e. der arbeiders, die aangesloten zijn bij hun syndicaten, federaties, gewestelijke bonden, Confederatie en Syndicalistische Internationale;

2e. van de individuen die gegroepeerd zijn in hun op federalistischen grondslag nationaal en internationaal vereenigde gemeenten.

Bijgevolg gaat het Congres over tot de volgende verklaring:

I. Eenheid van organisatie

Dat het een voorstander is van de door alle arbeiders vurig gewenschte eenheid van organisatie. Het Congres is er volkomen van overtuigd, dat alleen een hecht aaneengesloten klasse van arbeiders en boeren de historische zending van het stedelijk en landelijk proletariaat zal kunnen vervullen en de nieuwe orde zal kunnen verwezenlijken, welke de sociale revolutie in het leven zal roepen.

Evenwel verklaart het Congres, dat om dit doel te bereiken, de eenheid van de krachten waarover de arbeiders beschikken, tot stand moet komen in den vorm van een Syndicalistische Centrale, die besloten is haar volkomen onafhankelijkheid te handhaven ten opzichte van alle partijen en alle regeeringen;

daadwerkelijk en voortdurend de klassenstrijd en de directe actie te voeren; zonder ophouden te strijden tegen Kapitalisme en Staat; als doel van haar streven de sociale revolutie te stellen, in de zekerheid, dat deze de eenige uitweg is uit de huidige toestand.

In aanmerking nemende dat de eenheid van organisatie, zooals die door de CGT en de CGTU verwezenlijkt wordt, geen enkele der hierboven genoemde waarborgen biedt;

dat géén enkele der oorzaken, die aanleiding zijn geweest tot de scheuring, is weggenomen; dat de eenheid, die wordt voorbereid, als ze tot stand komt een hachelijke zaak zal blijven, omdat ze niet zal steunen op gemeenschappelijke beginselen, ideologie, strijdmiddelen en doeleinden; dat deze eenheid derhalve niet bestand zal zijn tegen de druk der feiten; dat het zitting nemen in nationale en internationale organen, die door het kapitalisme in het leven werden geroepen om zijn bestaan te redden en dat het programma der Etats Généraux du Travail en de daarmee samenhangende plannen, die daaruit zijn voortgevloeid, niet de grondslag kunnen vormen voor een Eenheid, die bij machte is voor eenzelfde taak alle groepen van arbeiders en boeren van dit land bijeen te brengen,

verklaart het Congres, dat de CGTSR niet kan medewerken aan het tot stand komen van een dergelijke Eenheid, die stelselmatig de fundamenteele doeleinden van het syndicalisme zal ontkennen en tegen de werkelijke belangen van het proletariaat zal ingaan.

Het roept derhalve de arbeiders op om zich aaneen te sluiten, als klasse, in de revolutionaire syndicaten van de CGTSR, deze in het leven te roepen, overal waar dit mogelijk zal blijken en onvermoeid de doeleinden na te jagen, die zijn aangegeven in het oprichtingsmanifest van Lyon, dat het aanzijn gaf aan de CGTSR, waarvan de handhaving en de ontwikkeling meer dan ooit een gebiedende eisch is.

II. Eenheid van actie der vakverenigingen

Het Vde Congres, in aanmerking nemende, dat de verdediging van de onmiddellijke eischen der arbeiders behoort tot een der eerste plichten van de drie CGT's in hun dagelijkschen strijd tegen het kapitalisme en den staat, verklaart, dat er niets tegen is, dat beperkte bondgenootschappen worden aangegaan voor een nauwkeurig omschreven doel tusschen de syndicaten, die tot eenzelfde beroep, stad of streek behooren en deel uitmaken der drie CGT's en der autonome groepen.

Het Congres beveelt derhalve een gemeenschappelijke actie aan, telkens wanneer de omstandigheden dit zullen meebrengen.

Het Congres is er overigens van overtuigd, dat een aldus opgevatte actie, dank zij de aangewende middelen, geschikt is de arbeiders nader tot den beslissenden strijd te brengen en dat zij de werkelijke organisatorische eenheid zal voorbereiden, die in het actieve stadium der revolutie zal bezegeld worden.

Maar het congres verklaart, dat het optreden van een dergelijke eenheid geen aanleiding kan geven tot het ontstaan van bijzondere Syndicaten, van overwicht van de eene Centrale over de andere, tot het prijsgeven van de methodes van de klassenstrijd en directe actie.

III. Eenheid van actie der industiefederaties

De eenheid der actie uitbreidend van de corporatie tot de industrie, is het Vde Congres van meening, dat het wenschelijk is, dat de syndicaten van eenzelfde industrie en die tot de verschillende CGT's behooren of autonoom zijn, wanneer de omstandigheden zulks eischen, tijdelijke bondgenootschappen sluiten, beperkt tot de duur van die bepaalde strijd, met welomschreven doel, onder toezicht van hun federaties.

Maar het stelt er prijs op te verklaren, dat deze bondgenootschappen niet kunnen leiden tot afscheiding van syndicaten en federaties van de bestaande Centrales en groepen.

Het schrijft nadrukkelijk voor, dat de federaties geen enkel der beginselen mogen opofferen, die zijn aangegeven in het oprichtingsmanifest, noch de methoden der directe actie en de klassenstrijd.

Het Congres is er van overtuigd dat, evenals dit het geval was met de eenheid van actie in de vakverenigingen, de eenheid van actie in eenzelfde tak van industrie de organisatorische eenheid zal voorbereiden en dat zij de methoden, de beginselen en de doeleinden van het revolutionaire syndicalisme met toenemende kracht zal doen aanvaarden.

IV. Eenheidsfront

Het Congres is er van overtuigd dat, bij bepaalde gelegenheden, een aaneensluiting van alle krachten

van den arbeid onontkoombaar zal zijn, met name in den strijd tegen het fascisme en den oorlog.

Het verklaart naar aanleiding van de lessen, die getrokken kunnen worden uit de laatste gebeurtenissen in Spanje, dat deze aaneensluiting alleen mogelijk zal zijn volgens een nauwkeurig omljnd programma en doel, zonder bij haar ontstaan eenig organisatorisch karakter aan te nemen.

Bijgevolg zal de CGTSR haar krachten niet ter beschikking mogen stellen dan wanneer zij volkomen op de hoogte is gebracht en moet zij daarbij werken in de richting van de principieele doeleinden die zij nastreeft.

Iedere verdedigende strijd is in staat aanvallend te worden en iedere begonnen actie moet ten doel hebben 1e. den tegenstander te slaan; 2e. onze plannen te verwezenlijken.

Het is dus niet voldoende om, wanneer de strijd begonnen is, den tegenstander doelloos den pas af te snijden, maar men moet ook weten wat men vervolgens doen zal, wanneer men de overwinning heeft behaald.

Het komt er dus op aan terstond aan den strijd een positief en welomlijnd doel te geven en niet te strijden voor de verwerkelijking der doeleinden van de andere machten, doeleinden die lijnrecht tegenover de onze staan.

Het Vde Congres constateert overigens, dat de koortsachtige en onverpoosde actie, die sinds eenigen tijd gevoerd wordt ten gunste van een „proletarisch eenheidsfront“ en die door de communisten wordt aangeprezen, zoowel in Frankrijk als overal elders op bevreemdende wijze samenvalt met de nieuwe politieke belangen van de sovjetregeering en met het lid worden van de UdSSR van den Volkenbond.

In deze omstandigheden, waar de politieke kunstgrepen van Moskou en diens beide Internationales den toon aangeven, acht het Vde Congres zich verplicht de kameraden te waarschuwen tegen alle vormen van eenheidsfront, die worden voorgesteld door politieke partijen of door vakverenigingsinstanties, die voeling houden of verbonden zijn met deze partijen. Het Vde Congres keert zich bijgevolg tegen alle eenheidsfronten, antifascistische en andere, die niet tot doel hebben de volkomen vernieuwing van het huidige regime door de anti-autoritaire en anti-staatsche Sociale Revolutie.

II. Resolutie der Federatie van Russische anarcho-communisten van de Verenigde Staten en Canada over het eenheidsfront

Aangenomen op de Conferentie van de Federatie van russische anarcho-communisten van de Verenigde Staten en Canada.

Overwegend, dat het regiem van de zgn. dictatuur van het proletariaat in de USSR geen enkele politieke vrijheid aan het land heeft gelaten en het regiem der staatsslavernij heeft ingevoerd;

Overwegend, dat de communisten van alle landen dit regiem verdedigen en rechtvaardigen en er naar streven het in andere landen in te voeren;

Overwegend, dat de socialisten van de Ilde Internationale eveneens naar de dictatuur streven en, verbonden met de bourgeoisie, een politiek van brutaal geweld voeren tegen de revolutionaire antidictatoriale en libertaire arbeidersbeweging, zooals bijvoorbeeld in Spanje, waar de socialisten van de Ilde Internationale, die de macht in handen hebben, de revolutionaire arbeidersbeweging met behulp van fascistische methoden onderdrukken;

Beschouwen wij, russische communistische anarchisten in de Vereenigde Staten en Canada, het eenheidsfront met de partijen van het dictatoriale socialisme, die de geestelijke vaders zijn van het moderne fascisme, als een volslagen onmogelijkheid.

Men zal slechts dan van eenheidsfront kunnen spreken, wanneer de socialistische en communistische partijen van de dictatuur zullen afzien, wanneer in Sovjet-Rusland alle vrijheden zullen zijn hersteld, wanneer de russische bolsjewiki alle gevangenen en politieke verbannen in vrijheid zullen hebben gesteld en wanneer het eenheidsfront in Sovjet-Rusland zal zijn tot stand gekomen.

Zonder deze onmisbare voorwaarden is het eenheidsfront tegen het wereldfascisme, zooals dat door communisten en socialisten wordt voorgesteld, een misleiding, waarachter het communistisch fascisme der USSR schuil gaat; wanneer aan deze voorwaarden niet de hand wordt gehouden, is het eenheidsfront tegen kapitalisme en uitbuiting een misleiding, want men wil hiermede de afschuwelijke uitbuiting van het russische proletariaat verbergen en de vreeselijkste vorm van het kapitalisme: het Staatskapitalisme; wanneer deze voorwaarden niet worden uitgevoerd, dan is het eenheidsfront voor de bevrijding van proletarische gevangenen uit de kapitalistische gevangenissen een misleiding, want de communisten van alle landen billijken het despotisme der USSR en nemen daardoor de verantwoordelijkheid op zich voor de terechtstellingen, de gevangenschap en de ballingschap van russische arbeiders en boeren, partijloze revolutionairen, anarchisten en socialisten; het eenheidsfront is, zonder de verwerkelijking van deze voorwaarden, een misleiding, want de socialisten van de Ode Internationale hebben gerechtvaardigd en rechtvaardigen nog steeds — en daarmee nemen zij de verantwoordelijkheid ervoor op zich — de fascistische methoden der spaansche socialisten, die de revolutionaire arbeidersbeweging illegaal verklaren, de arbeiderspers onderdrukken en duizenden revolutionaire arbeiders en boeren in de gevangenis werpen. Het eenheidsfront is volkomen onmisbaar, maar dit onmisbaar eenheidsfront kan en moet tot stand komen door de arbeidersklasse zelf door middel van de directe actie tegen de staats- kapitalistische systemen, zonder en tegen' de politieke partijen, die een staatssocialisme en staatscommunisme voorstaan, wier volledige overwinning, zooals in Rusland, leidt tot het invoeren van een „rood fascisme”.

Wij zijn voor den oorlog tegen het fascisme, maar de oorlog tegen het fascisme beteekent voor alles, oorlog tegen elke dictatuur, die de grondslag vormt van elk fascisme, en voor de Sociale Revolutie, die het proletariaat en daarmee de geheele menschheid bevrijdt van het juk van het kapitalisme en van den staat. Met ander woorden, de oorlog tegen het fascisme beteekent de oorlog voor het brengen van het libertaire communisme.

Wij zijn voor het eenheidsfront der revolutionaire arbeiders van alle landen.

Voor ons beteekent dit eenheidsfront de revolutionaire economische organisatie van de geheele proletarische klasse, met gebruikmaking van de methoden der directe actie en waarbij zij alle pogingen der politieke partijen, die deze organisatie willen beïnvloeden, te niet doet.

Wij beschouwen het bijgevolg als onze heilige plicht mede te werken aan de vorming van een dergelijk eenheidsfront en, daar wij in de voorste rijen staan van het proletarische leger, alle arbeiders op te roepen met ons deel te nemen aan den strijd tegen den staat, tegen het kapitalisme, tegen de dictatuur en tegen de terreur in alle landen, en ten bate van het libertaire communisme.

Stakingen, boycots en alle andere doeltreffende middelen — dat is ons antwoord op alle fascistische provocaties, aan alle dictatuur.

III. Resolutie van de SAC

Het Secretariaat der IAA zond eenige tijd geleden aan alle secties een circulaire in zake de kwestie van het eenheidsfront, waarbij aan de Secties verzocht werd hun meening kenbaar te willen maken. Wij publiceeren hieronder het antwoord van de Zweedsche Sectie der IAA: de Sveriges Arbetares Central Organisation (SAC).

De aaneensluiting van de socialistische massa's tot een eenheidsfront voor den gemeenschappelijken strijd tegen een gemeenschappelijken vijand is wenschelijk. De mogelijkheid om dit eenheidsfront te verwerkelijken, is evenwel gering en wordt minder naarmate de massa's al strijdend naderen tot de onteigening, d.w.z. tot de beslissende phase in de vernietiging van het kapitalisme en de verwerkelijking van het socialisme.

Het eenheidsfront tusschen verschillende richtingen is theoretisch mogelijk, wanneer het gaat om een doel en een taak van het oogenblik. Een eenheidsfront kan worden bereikt, wanneer het gaat om bepaald vastgestelde en beperkte werkzaamheden. Een eenheidsfront is theoretisch mogelijk, wanneer het gaat om het neerslaan van reactionaire aanvallen, die gericht zijn tegen de arbeidersbeweging in het algemeen, zooals bijv. het verzet tegen reactionaire wetgeving. In den dagelijkschen strijd kan het tenslotte herhaaldelijk voorkomen, dat de mogelijkheid moet gezocht worden om de verschillende richtingen tot een gemeenschappelijke actie te brengen. De SAC heeft van haar kant tegen een dergelijke tijdelijke gemeenschappelijke strijd met scherp omschreven taak geen enkel bezwaar, want zij heeft meerdere malen bij der-gelijke gelegenheden haar medewerking verleend. Een dergelijk bondgenootschap of eenheidsfront is altijd het gemakkelijkst te vormen, wanneer het gaat om een zuiver negatieve taak: te strijden tegen de reactie, te verhinderen, dat klassewetgeving tegen het proletariaat wordt ingevoerd, gemeenschappelijk te strijden tegen het fascisme enz. En natuurlijk ook dan, wanneer het gaat om den economischen dagelijkschen strijd.

Het eenheidsfront is bijna altijd een onmogelijkheid, wanneer het gaat om strijd voor een positief doel, en wel hierom, omdat de theoretische meningsverschillen en principieele tegenstellingen hierbij terstond aan den dag treden. Een eenheidsfront laat zich onmogelijk denken, wanneer het gaat om den strijd voor de sociale revolutie zelf.

Het syndicalisme, dat streeft naar de vernietiging van den staat kan zooals vanzelfsprekend is, wanneer het gaat om de maatschappelijke omwenteling, niet samengaan met een partij of vakorganisatie, wier doel de verovering van de staatsmacht is. Dat kan daarom niet, omdat het onmogelijk is, tegelijk te streven naar de vernietiging en naar de verovering van de staatsmacht. Men kan slechts één doel najagen, en niet beide tegelijkertijd.

Op het oogenblik, waarop het syndicalisme een compromis sluit en een eenheidsfront aanvaardt ter verovering van de staatsmacht, houdt het op een syndicalistisch bezielde beweging te zijn, het gaat op in de beweging, die streeft naar het staatsgezag. Dan heeft het syndicalisme zelfmoord gepleegd en kan het zich laten begraven. Op het oogenblik, waarop partijen of vakorganisaties, die zich de verovering der staatsmacht ten doel hebben gesteld, zich oplossen in een eenheidsfront voor syndicalistische doeleinden en voor de vernietiging der staatsmacht, houden zij op aanhangers te zijn der staatsautoriteit, want zij zijn samengesmolten met de syndicalistische beweging. Een van deze alternatieven is het noodwendig gevolg van een eenheidsfront voor de sociale revolutie. Daar het

echter even ondenkbaar is, dat de naar verovering der staatsmacht strevende partijen en organisaties van hun doel afzien, als het ondenkbaar is, dat de syndicalistische beweging van haar doel afziet, zoo kan men daaruit de slotsom trekken, dat een eenheidsfront ter doorvoering van de sociale revolutie niet kan worden tot stand gebracht.

De gedachte van een splitsing van de macht in een economische en in een politieke afdeeling na de gemeenschappelijke revolutie is onzinnig. Zou het economisch leven door de syndicalistische organisaties zelfstandig worden geleid, dan beteekent dit machteloosheid of niet-bestaan van het politieke staatsapparaat. Zou het economisch leven, het bankwezen en de credietinstellingen (wanneer deze behouden blijven), de productie, het transport- en verkeerswezen en de distributie door de syndicalistische organisaties worden gecontroleerd, dan zou het politieke staatsapparaat afhankelijk zijn van de naar syndicalistische beginselen opgebouwde en werkende organen voor het economisch leven en zou dit geleidelijk zijn ondergang tegemoet gaan. Wanneer het politieke staatsapparaat het geheele maatschappelijke leven souverein zou beheerschen, dan zouden de economische organen in een afhankelijke positie geraken en langzaam hun vrijheid verliezen, zij zouden in de staatsorde worden ingevoegd en als vrije maatschappelijke organisatie ondergaan. Het federalisme en het staatscentralisme kunnen niet naast elkaar bestaan. Daarom heeft ook het bolsjewisme in Rusland het Sovjetsysteem naar federalistischen trant, dat uit de revolutie spontaan was ontstaan als uitdrukking van den scheppingsdrang der massa's, moeten afschaffen en den totalen staat met de absolute politieke staatsmacht moeten invoeren.

Moeten deze conclusies er echter noodwendig toe leiden, dat het proletariaat geen gemeenschappelijken strijd voeren kan?

Iedere socialistische richting met een vaste overtuiging streeft ernaar, beslissende invloed te krijgen op de arbeidende massa's. Maar alle richtingen kunnen niet gelijktijdig in het bezit komen van doorslaggevenden invloed.

Daaruit volgt, dat een groep van botsingen voor bepaalde onderdeden onder leiding van een bepaalde richting geraakt. Wanneer een officieel eenheidsfront al niet kan worden gevormd, dan behoeft dit toch niet uit te sluiten, dat alle richtingen zich aaneensluiten voor den te voeren strijd, want het is van meer beteekenis, dat de strijd gewonnen wordt, zelfs wanneer met het doel niet zonder meer kan worden ingestemd.

Een verloren strijd kan namelijk een beslissende overwinning voor de reactie beteekenen. Algemeene regels kunnen voor dergelijke situaties niet worden opgesteld. Iedere bijzondere toestand heeft haar eigen karakter en de tactiek moet in elk afzonderlijk geval worden aangepast aan den stand van zaken. In een revolutionaire situatie kunnen de verhoudingen dezen vorm aannemen, dat de verschillende richtingen — zonder officieel een eenheidsfront te vormen — zich in den strijd achter de machtigste beweging aansluiten, en wel uit de overweging, dat een nederlaag noodlottig zou moeten worden voor de arbeidersklasse en dat in ieder geval de overwinning van een andere socialistische richting te verkiezen is boven de nederlaag. De toestand kan somtijds deze zijn, dat een zich afzijdig houden in een beginnenden strijd een moreele en organisatorische nederlaag van de syndicalistische beweging kan beteekenen en een onherstelbare schade ten gevolge kan hebben. Het kan ook gebeuren, dat de syndicalistische massa's, wanneer de leiding passief blijft, worden meegesleurd door de golven van den strijd en door de algemeene geestdrift. In dit geval kunnen de syndicalistische massa's bij gebreke van een duidelijk te volgen gedragslijn onder den invloed geraken van een tegengestelde richting en misbruikt worden als werktuig voor verkeerde doeleinden.

In revolutionaire situaties — zelfs wanneer deze daardoor ontstaan, dat een andere richting in de arbeidersbeweging zich het eerste in den strijd heeft begeven — moet de syndicalistische beweging actiever zijn dan ooit. Slechts door activiteit en strijd kan zij het vertrouwen der massa's winnen en

haar invloed doen gelden.

In hoeverre de syndicalistische beweging den doorslag vermag te geven en de revolutionaire beweging haar stempel kan opdrukken en een syndicalistische doelstelling kan geven, hangt natuurlijk van de sterkteverhoudingen af, waarin zij tot andere richtingen staat. In een dergelijke situatie mag niettemin de syndicalistische beweging het recht van haar eerstgeboorte niet voor een officieel eenheidsfront prijs geven. Zij mag zich, integendeel, niet binden. Terwijl zij haar plaats in de gevechtlijn inneemt, moet zij trachten de massa's te winnen voor haar syndicalistische doeleinden.

Omvat zij slechts een zoo geringe minderheid, dat er voor haar niet aan te denken valt, zich aan de spits van de revolutionaire beweging te stellen, dan moet zij er in elk geval naar streven, in zoo groot mogelijke mate gehoor voor haar standpunt te vinden.

[eenheidsfront](#), [organisatie](#), [internationalisme](#)

From:

<http://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

http://www.anarchisme.nl/namespace/documenten_over_het_eenheidsfront

Last update: **18/07/21 18:54**